

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2854

av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD)

En hållbar energipolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om energipolitikens inriktning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för småskalig vattenkraft och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för en sänkning av fastighetsskatten för småskalig vattenkraft och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett moratorium för nyprövningar av tillstånd för småskalig vattenkraft och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt regeringen om en översyn av miljöbalken gällande tillståndsprövning för den småskaliga vattenkraften och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en långsiktig satsning på kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konkurrens inom kärnkraftsbranschen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera kärnteknisk forskning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en svensk forskningsreaktor kring fjärde generationens kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektskatt inte ska tas ut på nya kärnkraftsreaktorer efter den 1 januari 2016 och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 17 kap. 6 a § miljöbalken avskaffas och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphäva planeringsmålet om 30 TWh vindkraftsel per år och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartering och inventering av djurliv som kan drabbas av vindkraftverken ska vara på plats vid den initiala ansökan om uppförande av vindkraftverk och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vindkraftsexploatörer ska fondera medel för framtida rivning av vindkraftverken och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning av de ekonomiska konsekvenserna för fastighetsägare vid uppförande av vindkraftverk och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättning för förlorat värde på fastigheter vid uppförande av vindkraftverk och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att justera fastighetsskatten för vindkraft till den normala industrifastighetsskatten och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en reglerad bygdepeng för vindkraften och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla investeringsstödet till solceller och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för en utbyggnad av stamgasnätet till våra jordbruksintensiva regioner och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ge jordbrukarna ett större förtroende att sprida biogödsel efter förnuft och tillkännager detta för regeringen.

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheter och nivåer för att ge producenter av biogödsel stöd och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en omprövning av begränsningen att endast tre parter kan samverka om en rötningsanläggning och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en omprövning av regelverket för att kunna ta emot andra substrat än stallgödsel för biogasproduktion utan hygienisering och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att tillsätta en utredning om potentialen i att framställa biogas och gödningsprodukter av alger och tång och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att ta fram en nationell gasstrategi för maximal samhällsnytta och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att torv klassas som förnybart i EU och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för en ökad brytning av torv på påverkad torvmark och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en långsiktig investeringskalkyl gällande det svenska elnätet och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en konsekvensanalys gällande en eventuell utbyggnad av elöverföring till Europa och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om elområden och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fasa ut elcertifikatssystemet genom att inte tilldela ytterligare anläggningar elcertifikat och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om energieffektivisering och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om energiforskning och tillkännager detta för regeringen.

Innehållsförteckning

- ***1. Energpolitikens inriktning***
- ***2. Energitillförsel***
 - ***2.1 Vattenkraft***
 - ***2.2 Kärnkraft***
 - ***2.3 Vindkraft***
 - ***2.4 Solkraft***
 - ***2.5 Biogas***
 - ***2.6 Torv***
- ***3 Elinfrastruktur***
 - ***3.1 Elområden***
- ***4 Elcertifikatssystemet***
- ***5 Energieffektivisering***
- ***6 Energiforskning***

1 Energpolitikens inriktning – Den svenska energipolitiken

För att Sverige ska kunna upprätthålla en hög internationell konkurrenskraft och levnadsstandard vill Sverigedemokraterna föra en energipolitik som säkerställer en prisvärd och tillförlitlig energiförsörjning för såväl hushåll som näringsliv.

Det är viktigt för en nation att ha kontroll över sin egen energiförsörjning, men detta utesluter inte att energisystem kan delas och utvecklas genom samarbete mellan nationer i vårt närområde.

En hög grad av självförsörjning är dock att föredra för att säkerställa att vi uppnår målen med vår energipolitik. Sverigedemokraterna strävar därför efter att bibehålla och utveckla landets energisystem med fokus på leveranssäkerhet och miljöansvar.

2 Energitillförsel

2.1 Vattenkraft

Vattenkraften är tillsammans med kärnkraften basen för vår elproduktion. Då vattenkraften är förhållandevis enkel att reglera används denna, till skillnad från kärnkraften, också som en reglerkraft vid snabba förändringar av efterfrågan eller ojämn försörjning från till exempel vindkraft. Den storskaliga utbyggnaden av vattenkraften får ses som ett avslutat kapitel. Sverigedemokraterna vill bevara de orörda

nationalälvarna från utbyggnad, men det finns dock en viss potential i effektivisering av befintliga anläggningar.

2.1.1 Småskalig vattenkraft

Idag produceras över 4 TWh elenergi från de drygt 2 000 småskaliga vattenkraftsstationerna, dvs anläggningar med en mindre effekt än 10 MW, som finns i Sverige. Det finns en stor potential i dessa kraftstationer där effektiviteten kan ökas ytterligare, utan att behöva öka vattenflödet, samtidigt som det nästan finns lika många nedlagda kraftstationer där verksamheten skulle kunna återupptas.

Den skattesanktion som finns idag med en förhöjd fastighetsskatt som gentemot vattenkraften slår hårt mot just den småskaliga vattenkraften där effekten av den höga fastighetsskatten blir att producenten får betala tillbaka cirka halva elcertifikatsersättningen i fastighetsavgift. Man konkurrerar således på helt andra villkor än andra förnybara energikällor och där rationella miljövänliga investeringar uteblir.

Fastighetsskatten på industrifastigheter är normalt 0,5 procent, vilket t.ex. gäller för kraftvärmeverk och kärnkraftverk. Däremot har vattenkraftverk en kraftigt förhöjd fastighetsskatt som i flera steg höjts, senast från 2,2 procent till hela 2,8 procent. Fastighetsskatten för småskaliga vattenkraftverk utgör bara ca 186 miljoner kronor, dvs en bråkdel av den totala intäkten för vattenkraft som inkomståret 2012 låg på 3,7 miljarder kronor. Denna skattesanktion medför enligt branschorganisationer en kostnad på uppemot 8–9 öre/kWh för elenergi som alstrats i vattenkraftverk.

Vi anser att denna snedvridning av fastighetsskatten är direkt skadlig för investeringsviljan i framförallt den småskaliga vattenkraften som har störst lönsamhetsproblem och därmed sämre möjligheter till reinvesteringar i sina anläggningar som ofta ägs av privatpersoner eller mindre lokala företag.

Som ett första steg anser vi att fastighetsskatten för småskalig vattenkraft bör sänkas till samma nivå som andra elproduktionsenheter för att stimulera investeringsviljan och tillkomsten av ny förnybar energi.

2.1.2 Nyprövningar av tillstånd för småskalig vattenkraft

Det hinder som främst finns idag för småskalig vattenkraft är omfattande nyprövningar av befintliga tillstånd, detta oavsett produktionens storlek, vilket sker utan att något aktivt politiskt beslut har tagits. Bakgrunden till detta är att Mark- och miljööverdomstolen under 2012 uttalade i tre överklagade tillsynsärenden följande: ”En rätt enligt privilegiebrev utgör en särskild rättighet att förfoga över vattnet men kan inte jämföras med ett tillstånd enligt miljöbalken.” Vidare menade domstolen att tillsynsmyndigheten har rätt att förelägga, med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken, vattenkraftsägaren om att ansöka om ett tillstånd.

I enlighet med miljöbalkens princip om att det är förorenaren som betalar får även producenten betala motpartens kostnader för såväl utredningar som för advokater och ombud. Ett stort problem i detta sammanhang är även att prövningen kan kosta i princip lika mycket för mycket små kraftverk som för större. Detta är en orimlig ordning och vi menar att kostnaderna för nyprövning, i den mån de görs, ska sättas i relation till produktionskapaciteten.

En lagändring är nödvändig för att kunna ge dessa producenter rimliga villkor och för att på ett konstruktivt sätt åstadkomma miljönytta där det är relevant och kostnadseffektivt. En ändring i miljöbalken för att beakta detta är tidskrävande och för att skapa rättvisa mellan producenterna då aktiviteten från tillsynsmyndigheten skiljer sig åt runtom i landet föreslår vi ett moratorium av dessa nyprövningar fram tills att miljöbalken har omarbetats med avseende på beaktande av vattenkraftens låga utsläpp av växthusgaser.

2.2 Kärnkraft

Kärnkraften står idag för nästan hälften av Sveriges elproduktion och kommer inom överskådlig framtid att utgöra grunden för svensk energiförsörjning. En nedläggning av svensk kärnkraft skulle utgöra ett direkt hot mot svensk basindustri och svensk ekonomi. Hushållen skulle dessutom riskera att bli drabbade av än högre elpriser och ökad import av elektricitet som i många fall produceras med fossila energikällor.

Sverigedemokraterna ser därför positivt på en satsning i form av forskning och utveckling av svensk kärnkraft. Sverigedemokraterna anser således att vi ska satsa på

kärnkraft i den omfattning som krävs för att upprätthålla och säkerställa en trygg elförsörjningssituation för i första hand Sverige.

Vidlyftiga subventioner eller oöverlagda skattesanktioner på energimarknaden, exempelvis på det så kallade förnybara eller kärnkraften, raserar förutsättningarna för att ens nå något av dessa mål.

2.2.1 Effektskatten

Idag straffbeskattas elenergi som är alstrad i svenska kärnkraftverk och vattenkraftverk. Staten utövar skattesanktioner mot båda dessa energislag där en avgift tas ut på den högsta termiska effekten i kärnkraftverken och där det för vattenkraften tas ut en högre fastighetsskatt än för övriga industrifastigheter. Dessa straffskatter mot våra mest betydande energislag skapar en obalans i konkurrensen på den fria elmarknaden som inte andra energislag drabbas av. Med anledning av det ovan anförda motsätter vi i Sverigedemokraterna ytterligare höjningar av effektskatten, vilket vi också vill ha riksdagens stöd för då detta tydliggör spelreglerna för branschen.

För att stimulera byggandet och skapa incitament för att förnya reaktorer vill vi slopa denna orättfärdiga effektskatt för nya reaktorer. Vårt förslag är därför att reaktorer som uppförs efter den 1 januari 2016 inte skall belastas med effektskatt, vilket ger likartade konkurrensvillkor mot andra energislag. En dylik reform väntas också på sikt leda till lägre energipriser, eller i vart fall till minskade prisstegringar.

Idag betalar kärnkraftindustrin skatt på den termiska effekten även när anläggningarna inte producerar någon el och således saknar intäkter. Det är först efter dag 90 som avdrag medges för hela effektskatten. Detta är en högst orimlig ordning som belastar kärnkraftens konkurrenskraft gentemot andra kraftslag på ett negativt sätt. Sverigedemokraterna menar därför att skatteavdraget på den termiska effekten ska inträda redan efter dag 30 istället för efter dag 90.

2.2.2 Kärnteknisk forskning

Sverigedemokraterna menar att kärnkraften borde ha ett klart uttalat utrymme inom de prioriterade insatserna för energiforskning, vilket idag inte är fallet. Utifrån att kärnkraften står för nästan hälften av vår elförsörjning har det statliga stödet till forskning på kärnteknikområdet under lång tid varit ytterst blygsamt. Forskning och

utveckling inom kärnkraft behöver däremot inte endast ha sin utgångspunkt i ren kärnteknikforskning. Forskningsområden inom slutförvar av uttjänt kärnbränsle och kärnkraftssäkerhet är områden som i vissa fall har en nationell särprägel och som således kräver nationell kompetens. Men för att kunna uppnå ny, modern och än mer säker kärnkraft i Sverige behövs också en hög nationell kompetens och för detta behövs ökat stöd till kärnkraftsforskningen.

En framtida potential för export av svensk teknik och kunnande inom slutförvar av kärnbränsle är fullt tänkbar. Många frågeställningar måste givetvis överlåtas till internationella organ för att lösas. Det finns därför ett behov av nationellt kunnande för att ta del av forskningsresultat och kunna medverka på ett aktivt sätt inom internationella organ.

2.2.3 Forskningsreaktor

Synen på det använda kärnbränslet har hittills präglats av de mycket långa tiderna för slutförvaring och betraktats som avfall. Detta synsätt tar dock inte hänsyn till den tekniska utvecklingen. Idag utnyttjar vi endast ett fåtal procent av potentialen i det uran som grävs upp medan återstoden avses att grävas ned som avfall. Flera lovande projekt med olika typer av snabba kärnkraftsreaktorer, som även kallas för fjärde generationens kärnkraft, pågår just nu. I denna typ av reaktorer kan det sedan tidigare använda kärnbränslet istället återanvändas.

Detta är något som öppnar för helt nya perspektiv. Med fjärde generationens kärnkraft skulle vi kunna fortsätta producera kärnkraftsel i oförminskad eller höjd effekt under tusentals år, detta utan att behöva bryta något nytt uran överhuvudtaget. Vi minskar avfallsmängden med uppemot 99 % och minskar dessutom behovet av slutförvar från 100 000 år till under ca 1 000 år. Detta innebär inte att behovet av slutförvar försvinner. Det är alltså viktigt att vi fortsätter forskningen i Sverige kring slutförvar av använt kärnbränsle, men tidsperspektivet förändras dramatiskt. En lämplig plats för en forskningsreaktor skulle kunna vara Oskarshamn, där det idag använda kärnbränslet finns.

2.2.4 Stopplag för ny kärnkraft

Efter upphävandet av tankeförbudet kring svensk kärnkraft 2011 infördes en inskränkning kring etablerandet av ny kärnkraft i miljöbalken. Vilken innebär att nya

kärnkraftsreaktorer endast får ersätta permanent avstängda, man begränsar således antalet reaktorer till dagens tio, och att dessa enbart får uppföras på en plats där det idag finns andra kärnkraftsreaktorer.

Sverigedemokraterna anser att gränsen på tio kärnkraftverk bör omprövas för att undvika överlappningsproblem mellan gamla och eventuella nya verk samt att man inte skall begränsa platserna för nyetablering till dagens tre. Denna begränsning innebär även i praktiken en konkurrensfördel för de bolag som idag äger och driver de befintliga kärnkraftsreaktorerna. En omprövning ska även eliminera de idag juridiska oklarheterna gällande uppförandet av nya reaktorer.

2.3 Vindkraft

För ett antal år sedan beslutade riksdagen om ett planeringsmål om 30 TWh vindkraftsel per år, vilket motsvarar någonstans mellan 6 000 och 7 000 2-megawattsverk med en totalhöjd på ca 140 meter. I slutet av 2014 motsvarade utbyggnaden ca 5 000 MW vilket för den årliga produktionen motsvarar ca 11 TWh. Detta innebär att man, för att uppnå planeringsmålet, ungefär måste tredubbla dagens vindkraft. En stor andel vindkraft är dock inte bara kostsam rent investeringsmässigt utan blir mycket besvärlig att hantera på elnätet i och med att vindkraft av förklarliga skäl är beroende av vinden. Vi har bostäder, sjukhus, industri och mycket annat som behöver energi även de dagar och timmar det inte blåser, och att reglera de svängningar i produktionen vindkraft medför skapar kostsamma utmaningar.

För att motivera vindkraftsutbyggnaden har man anfört koldioxidutsläpp som ett av de bärande argumenten, men högst troligt gör vi oss helt beroende av importerad elström producerad med gas och kol för att kunna reglera fluktuationerna vid en kraftig utbyggnad. Än värre blir satsningen med anledning av att Sveriges elproduktion redan är i princip koldioxidfri. Under hela livscykeln genererar vindkraft dessutom något mer koldioxid än t.ex. kärnkraft per enhet producerad energi. Åtgången av betong är ca 23 gånger större och stål ca 43 gånger större för vindkraft jämfört med kärnkraft, per energienhet, vilket förklarar varför vindkraften dras med större utsläpp.

En sak som ofta uppkommer i debatten är en önskan om att vindkraften ska ersätta andra energislag. Detta låter sig dock inte enkelt göras, dels då vindkraften levererar energi oregelbundet, dels därför att vindkraften levererar som allra sämst då efterfrågan på energi är som allra högst. I Sverige är energiåtgången i stort en funktion av

utomhustemperaturen varpå elförbrukningen är nästan dubbelt så stor de kallaste vinterdagarna jämfört med de varmaste somrardagarna. Vindkraften levererar förvisso en högre genomsnittlig effekt när det är kallt och då luftdensiteten är högre, men de allra kallaste dagarna, när energiåtgången är som allra högst, står vindkraften i princip stilla då vinden uteblir. Sammantaget ser vi stora problem med planeringsmålet om 30 TWh/år vindkraftsel, varför vi anser att målet snarast bör upphävas.

2.3.1 Djurliv

Vindkraftverken är även ett hot mot många djurarter, såsom rovfåglar och fladdermöss, som riskerar att dödas av bladens rotation. Vid ansökningsförfarandet för uppförande av nya vindkraftverk menar ornitologer att de får för lite tid på sig för den kartering som ska göras, vilket leder till ett undermåligt underlag. Vi menar därför att det är rimligt att kräva att en inventering och kartering av djurlivet ska vara gjord redan då exploatören ansöker om att få uppföra nya vindkraftverk.

2.3.2 Vindkraften i elcertifikatssystemet

Vindkraften subventioneras på olika sätt och är helt beroende av detta för att få lönsamhet. De stora stödpengarna kommer via så kallade elcertifikat som under de senaste åren genererat 15–35 öre extra per kWh. De sedan ett par år ovanligt låga elpriserna har dock kommit att bli besvärliga för vindkraftsintressenterna, och vindkraftslobbyn ropar nu efter mer bidrag och subventioner av medborgarnas pengar. Trots att subventioner har satt marknadsmekanismerna ur spel ropar man nu på mer av samma medicin. Elcertifikatssystemet snedvrider konkurrensen och är ett mycket kostsamt subventionssystem för samhället. Hela systemet bör därför fhasas ut, inte minst då nya investeringar i vindkraft inte ska tilldelas elcertifikat.

2.3.3 Fondering av medel för skrotning av uttjänta vindkraftverk

Överslagsberäkningar har gett vid handen att kostnaden för att montera ner ett uttjänt 2-megawatts vindkraftverk kan uppgå till ca 700 000 kronor. Vi menar att det ska avsättas pengar så att den som uppför vindkraftverk verkligen också finansierar skrotningen när det blir dags. I en normal marknadsekonomi kan vi förvänta oss att en del av vindkraftsbolagen får ekonomiska bekymmer och i en del fall kanske också kommer att gå i konkurs. Detta faktum kan bli problematiskt när vindkraftverkets

ekonomiska eller tekniska livslängd har uppnåtts. I värsta fall kan markägaren tvingas stå för nedmonteringskostnaden.

Det är därför angeläget att ansvarsförhållandet redan i dagsläget utreds och fastställs. En metod torde vara att de som uppför alternativt driver vindkraftverken årligen fonderar medel på låsta konton för att säkerställa betalning av de kostnader som uppstår vid nedmontering och skrotning. 2 öre per kWh är en siffra Energimyndigheten nämnt för kostnader kring nedmontering.

2.3.4 Förlorat fastighetsvärde

Vid uppförande av stora industrifastigheter, såsom vindkraftverk, för det med sig betydande lokala konsekvenser, såsom fördärvade natur- och kulturvärden, estetiska samt landskapsbildsmässiga värden. Ofta annekterar man också mark som kan komma i konflikt med framtida markanvändningsintressen. Många av dem som har oturen att ha bostadsfastigheter på fel ställe när vindkraftverken byggs upp kan dessutom drabbas av oljud och solreflexer. Dessa konsekvenser av vindkraftsetableringen betyder allt för ofta att fastighetsägare kring vindkraftverk får se värdet på sin fastighet falla.

Med anledning av denna insikt om problematiken med sänkta fastighetsvärden föreslår vi en lagstiftning som stipulerar att de som etablerar vindkraftverk ersätter kringboende för det eventuellt sänkta fastighetsvärdet.

Vi föreslår också en utredning kring problematiken som redovisar i motionen framförda lokala följder av vindkraftsutbyggnad i termer av ekonomiska konsekvenser för de närboende.

2.3.5 Fastighetsskatt på vindkraft

Vindkraften har idag en reducerad fastighetsskatt och betalar enbart 0,2 procent, istället för den normala industrifastighetsskatten om 0,5 procent. Skatteverket har dock sedan tidigare meddelat i ett ställningstagande att fastighetsskatten för elproduktionsenhet med vindkraftverk är lägre än för övriga elproduktionsenheter, vilket kan vara ett statligt stöd (otillåtet statsstöd) enligt artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Fastighetsskatten för elproduktionsenhet med vindkraftverk får därför endast beräknas med den lägre skattesatsen (0,2 procent) om

takbeloppet (200 000 euro för en period om tre beskattningsår) inte överskrider enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse.

För att inte snedvrider konkurrensen mellan de olika kraftslagen och undanröja administration för efterlevnaden av statsstödsreglerna menar vi att fastighetsskatten på vindkraftverk ska justeras till den nivå som råder för övriga industrifastigheter, vilket även är den nivå som råder för exempelvis kärnkraft- och kraftvärmeverk.

2.3.6 Bygdemedel för vindkraften

Idag finns det bygdemedel som ekonomiskt ersätter de bygder som påverkats av utbyggnaden av vattenkraft. Den regleras i lag och innebär att den som har tillstånd till vattenverksamhet ska betala en årlig bygdeavgift. Dessa medel ska i första hand ersätta de kostnader som uppstått för att förebygga eller minska skadan eller ersättning för skadan från vattenverksamheten. Återstående medel fördelas sedan av länsstyrelsen och kan användas till både lån eller bidrag som främjar det lokala näringslivet eller service i bygden.

Motsvarande för vindkraften finns inte reglerat i lag, men sker idag på frivillig basis runtom i landet som en ersättning till de intressenter som är berörda av vindkraftsetableringar utan att de är markägare. Denna avsaknad av ett tydligt regelverk har utmynnat i en mängd olika lokala varianter av en bygdeavgift vid vindkraftsetableringar, där även ersättningsnivåerna kan skilja sig uppemot en faktor tio. För att skapa en starkare rättvisa mellan olika bygder vid en vindkraftsetablering vill Sverigedemokraterna att bygdemedel för vindkraften hanteras på samma sätt som för vindkraften och framöver regleras i lag.

2.4 Solkraft

Idag ges investeringsstöd för installation av solceller som uppgår till 30 procent av kostnaden för företag och 20 procent för privatpersoner, alltså material såväl som installationen.

Ett väsentligt problem gällande solceller är den oregelbundna produktionen i och med att solceller av naturliga skäl är beroende av solljus. Detta medför att solceller producerar mycket lite el under vinterns mörka och kalla månader. Hårdraget kan man

säga att flödena av elkraft över nationsgränsen styrs av temperaturen där vi exporterar överkapacitet på sommarhalvåret och importerar el på vintern. På sommaren begränsar man dessutom produktionen genom att man planerar in underhåll, lagrar vatten i magasinen och helt stänger av vissa anläggningar. Detta innebär i praktiken att alla subventionspengar till solkraft är en ren samhällskostnad då vi exporterar ett högre överskott på en marknad som inte betalar för subventionerna.

Solceller producerar som bäst från maj och några månader framåt och i princip ingenting årets mörkaste och kallaste månader. Vad detta innebär är att solceller inte kan ersätta någonting annat i energisystemet då vi ändå måste ha kapacitet att möta efterfrågan på effekt de dagar på året då efterfrågan är som högst. Dessa dagar infaller just när det är som mörkast och kallast. Detta medför att man investerar i dubbel kapacitet, vilket knappast kan betraktas som vare sig miljövänligt eller samhällsekonomiskt. Vill man vara miljövänlig måste man också vara resurseffektiv.

Under andra förhållanden, i andra delar av världen, kan solceller komma till sin rätt. Detta kan till exempel gälla där man har väldigt mycket sol samtidigt som man använder energin till kylning, alltså att efterfrågan är som störst när solen skiner. I Sverige är användande av solceller dock bakvänt för energisystemet som helhet.

Regeringen bör med anledning av det ovan anförda ompröva sin politik för en utökad kapacitet som är subventionsdriven av solcellsproducerad el och avveckla investeringsstödet.

2.5 Biogas

Sverige har en outnyttjad potential för framställning av metangas av olika avfallsprodukter, såsom avloppsslam, matrester, slaktavfall, stallgödsel och annan biomassa. Metangas går att använda till både el- och värmeproduktion men då den också går utmärkt att använda som fordonsbränsle är den extra intressant. Metangas av restavfall kan aldrig ensamt ersätta dagens fossila bränslen inom transportsektorn, men i målsättningen att sänka landets utsläpp av växthusgaser ger biogas dubbel verkan. Dels är den förnybar, vilket medför att den inte ger några nettoutsläpp av koldioxid. Dels innebär användandet av biogas att avgången av metangas, vilken i sig klassas som växthusgas, reduceras.

En central del i att stimulera utbyggnaden av biogasproduktionen är att producenterna kan koppla på sig på gasnätet. Så sker på sina håll redan idag, men då gasnätet i princip är begränsat till kuststäderna i sydvästra Sverige finns skäl att verka för en utbyggnad av detta. Primärt bör målsättningen vara att nätet når ut i våra jordbruksintensiva regioner, till exempel Skåne och Västra Götaland, där potentialen att nyttja stallgödsel är stor.

För att dra nytta av stordriftsfördelar för småskalig biogasframställning på landsbygden har två intressanta strategier prövats. Den ena går ut på att jordbrukare går samman med en gemensam rötningsanläggning där gödsel transporteras fram och tillbaka via pipelines. En nackdel med denna metod är att produktionsenheten svårt kan bli så stor att lönsamhet kan uppnås i en uppgraderingsanläggning för fordonsgas. Istället används gasen till i första hand uppvärmning och i andra hand elproduktion. Den andra strategin går ut på att flera mindre biogasanläggningar sammanbinds med gasledningar för rågas som sedan går till en gemensam uppgraderingsanläggning där rågasen förädlas till fordonsgas. Biogas Brålanda har jobbat utefter det senare konceptet, vilket kan fungera som mall för framtida investeringar.

2.5.1 Biogödsel

När exempelvis slaktavfall används till biogas och restprodukten avses användas som en gödselprodukt (biogödsel) kräver gällande regelverk att biomassan hettas upp till 70 grader i en timma för att restprodukten skall få spridas på åkermark. Denna process är givetvis kostsam, men ger å andra sidan en tillförlitlig produkt. En annan stor kostnad för biogödseln är lagringen, då produktionen är ganska konstant medan spridningen bara sker vissa tider på året. Därför är det angeläget att försöka hitta vägar att lätta upp regelverket för när biogödseln tillåts att spridas. Självfallet vill såväl jordbrukarna själva som myndigheter minimera näringsläckage, men jordbrukarna bör ges ett större förtroende att sprida gödseln efter förnuft. Speciellt södra Sverige är drabbat av en stelbent byråkrati som skiljer sig från övriga landet och bör ses över.

Ovan nämnda typ av biogödsel är en förlustaffär för biogasproducenten, även om restprodukten av biogasproduktion givetvis måste hanteras. Den är samtidigt ett bra sätt att återföra näringsämnen från stad till landsbygd. För att minska förlusterna och stimulera processen vill vi se över möjligheterna att ge stöd till biogödseln då detta bidrar till minskad import av handelsgödsel.

Små biogasproducenter som använder stallgödsel som substrat är idag begränsade av regelverk som endast möjliggör användande av stallgödsel och kräver att endast tre givare och mottagare får vara inblandade i samrötning samt spridning av gödselprodukten efter rötning. Att begränsa antalet till tre parter sätter upp hinder för företagens förutsättningar för utveckling. Det är därför vår åsikt att regelverket bör omprövas för att se om detta verkligen är nödvändigt.

Likaså efterfrågar vissa små biogasproducenter en möjlighet att kunna ta emot matrester, från exempelvis skolkök, att blanda in tillsammans med stallgödseln i röttningsprocessen. Det är idag inte tillåtet på grund av risken för smittspridning, men samtidigt kan anföras att i det fall salmonellabakterier påträffas i matresterna från ett skolkök existerar mer allvarliga problem än eventuell smittspridning vid en röttningsprocess. Det bör inte vara svårt att få fram säkra förfaranden för att små biogasproducenter, utan egen hygienisering av substrat, skall kunna ta emot och hantera visst avfall utöver stallgödsel. Det är vår mening att regelverket även i detta sammanhang bör omprövas och utvecklas.

2.5.2 Biogas och biogödsel av alger och tång

Bland annat Östersjön lider av förhöjda halter av näringsämnen fosfor och kväve som till stor del kan förklaras med jordbrukets utsläpp från länder runtom innanhavet. En av komplikationerna med detta är stora algbloomningar som kan vara giftiga för djur och människor samt påverka livskvaliteten för dem som drabbas. En annan och kanske ännu allvarligare komplikation är att alger sjunker till botten och skapar döda syrefattiga bottenar som inverkar på djurlivet och den biologiska mångfalden.

Det pågår idag flera projekt som syftar till att begränsa utsläppen i Östersjön, men då detta arbete dels går långsamt och dels endast syftar till framtida utsläpp är det högst intressant att på bred front se över möjligheterna att extrahera näringsämnen som redan finns i vattnet.

Ett exempel på detta är ett forskningsprojekt vid Kungliga Tekniska högskolan (KTH). Inom projektet har det gjorts försök att samla in giftalger som därefter används till biogasframställning. I Trelleborg har man även gjort försök med att göra biogas av alger och tång som flutit upp på stränderna med positiva resultat. Restprodukterna från biogasproduktionen ska sedan användas som jordförbättrings- eller gödningsmedel inom jordbruk och skogsbruk. Ett problem har hittills varit höga halter av tungmetaller,

vilket innebär att mer forskning måste till för att lösa upp knutarna. Med tanke på den potential som finns för att skapa energi och gödselprodukter av alger och tång är det vår mening att en utredning bör tillsättas för att samla kunskap i ämnet.

2.5.3 Investeringsstöd

När det gäller investeringar i rötningsanläggningar, gasnät, uppgraderingsanläggningar och infrastruktur för hantering av biogödsel är initialkostnaderna oftast så stora att någon form av subventioner måste till för att projekt skall bli av. Vi vill se ökade ambitioner gällande investeringsstimulanser till biogasproduktion.

Det är också vår mening att ett nationellt samordnande av kompetens som drar upp riktlinjerna för en nationell gasstrategi bör komma till stånd. Generella regelverk för hela Sverige behöver inte nödvändigtvis vara det mest samhällsekonomiskt korrekta. Snarare kan stordriftsfördelar skapas genom att investeringar koncentreras till geografiskt begränsade områden.

2.6 Torv

Torvland, i en eller annan form, anses utgöra 25 procent av Sveriges landyta men idag bedrivs utvinning av torv på mindre än 1 procent av den ytan. Denna kan antingen vara naturlig och opåverkad, eller dränerad och på annat sätt omformad av jordbruk, skogsbruk eller torvbrytning. De skiljer sig även åt då den opåverkade torvmarken kontinuerligt binder in och lagrar kol, medan den påverkade och torrlagda torven läcker stora mängder växthusgaser samt att ingen koldioxid binds in då markerna istället oxiderar bort. Enligt en rapport från Torv Forsk är just utsläppen av växthusgaser från de påverkade torvmarkerna högre än utsläppen från all inrikestrafik i Sverige.

Av den torv som idag utvinns används den dels för bränsleändamål (energitorv) och dels för jordförbättring mm (odlingstorv). Torven är ett inhemskt långsamt förnybart bränsle då den nybildas kontinuerligt, till skillnad från de fossila bränslena. Idag klassas torven i Sverige som förnybar vid kraftproduktion och är berättigad till elcertifikat, medan den vid värmeproduktion omfattas av handel med utsläppsrätter då EU klassar torven som fossil energi. Vi anser att under den tid som elcertifikatssystemet finns ska torven fortsätta klassas som förnybart, men även att regeringen inom EU skall verka för att torv från påverkade torvmarker skall behandlas på samma sätt som biobränslen.

Skulle vi kunna reducera import och användning av andra fossila bränslen genom torveldning vore det eftersträvansvärt då torvskörd och eldning inte nämnvärt gör någon större skada på miljön. Vid gynnsamma omständigheter kan bidraget till växthuseffekten av torv bli jämförbart med motsvarande effekt av avverkningsrester. Dessutom kan torven skapa arbetstillfällen på de platser där torvbrytningen är möjlig, det skulle då kunna utgöra en viktig sysselsättningsfaktor på landsbygden. Sverigedemokraterna vill därför utreda möjligheterna för att öka brytningen av torv.

3 Elinfrastruktur

Svensk basindustri, företag i sin helhet och hushåll är beroende av tillförlitliga elleveranser till konkurrenskraftiga priser. Det är dessutom av största vikt att Sverige stärker sin konkurrensfördel gentemot övriga Europa gällande reglerkraft, prisbild och tillförlitlighet. Vi ser nu en kraftig utbyggnad av förnybar energi i Europa och dess negativa påverkan på de totala energipriserna och den fluktuerande obalansen i elnäten. Dessutom är investeringskostnaderna enorma. Osäkerheten på den europeiska energimarknaden är stor angående det totala investeringsbehovet, vem som i slutändan får betala och vad det får för konsekvenser för europeisk konkurrens. Svenska elkonsumenter måste få en tydlighet i hur investeringsbehovet ser ut och vad det får för ekonomiska konsekvenser. Vi efterlyser att regeringen tar fram en långsiktig investeringskalkyl gällande det svenska elnätet.

Osäkerheten på den europeiska energimarknaden gällande fluktuerande produktion och elpris påverkar även den svenska energimarknaden. Vi kan komma tvingas att bygga ut den kontinentala överföringen av el, för att europeisk förnybar energi är i nödvändigt behov av bl.a. svensk reglerkraft. Vi är positiva till en kontinental elöverföring, men en utbyggnad av överföringskapaciteten behöver analyseras. För låg kapacitet kan hämma vårt eget behov av import/export och en fullt utbyggd kapacitet kan påverka elpriset negativt i södra Sverige. Vi ser att regeringen tar fram en konsekvensanalys gällande en eventuell utbyggnad av elöverföring till Europa.

3.1 Elområden

Sedan den 1 november 2011 är Sverige indelat i fyra olika elområden. Bakgrunden till denna indelning är en anmälan från Dansk Energi till EU-kommissionen efter att

exporten av elenergi stundtals begränsats från Sverige till Danmark. De största farhågorna vid införandet av dessa elområden var att prisbilden i de olika områdena skulle snedfördelas med kraftigt höjda energipriser i elområde 4 där ett stort produktionsunderskott av el föreligger.

Efter några år med flera elområden kan man konstatera att prisskillnaderna inte blivit så stora som befarades innan, men innebär samtidigt en mer utsatt situation för elintensiva industrier och elkonsumenterna. Denna förändring innebär även att södra delen av Sverige i elområde 4 får finansiera investeringarna i större omfattning än tidigare genom högre elpriser. Detta genom att när elpriset i elområdet överstiger systempriset tillfaller denna extraintäkt Svenska kraftnät för att användas till nätinvesteringar, vilken kallas för kapacitetsavgift. Detta är något som inte varit fallet tidigare, då det finansierats solidariskt.

I Energimarknadsinspektionens rapport ”Utvärdering av effekterna av elområdesindelningen” konstateras även att det är ovanligt att enskilda svenska elområden utgör egna prisområden. Vid tidpunkten för den rapporten hade elområde 1 och 2 inte utgjort ett eget prisområde under någon del av tiden alls sedan elområdesindelningen. För elområde 3 handlade det om ett fåtal timmar som man utgjort ett eget prisområde. Mest påtagligt är det däremot för elområde 4 som utgjort ett eget prisområde 2,7 % av tiden och där det finns ett strukturellt underskott av produktion sedan nedläggningen av Barsebäck, vilka nu företag och hushåll i södra Sverige straffas för ekonomiskt. Vår uppfattning är därför att systemet och elområdesindelningen bör ses över.

4 Elcertifikatssystemet

Elcertifikat är en stödform som är tänkt att stimulera så kallade förnybara energislag. Grundproblemet med detta och andra stödsystem är att det snedvrider konkurrensen och stimulerar framförallt intermittenta energislag som inte nödvändigtvis levererar effekt när efterfrågan finns. Med politiska styrmedel har anläggningar kunnat uppföras som i grunden inte kan bära sina egna kostnader och som dessutom har skapat överutbud på marknaden som det har saknats efterfrågan för.

Subventionerna och stödsystemen har lett till en självkvävande marknad där man får svårt att få lönsamhet i investeringar och renoveringar av befintliga produktionsanläggningar. Även det så kallade förnybara drabbas av detta och vi har

redan nu fått se vindkraftsparker som monteras ned i förtid, då subventionerna inte längre är tillräckliga.

Vill vi gå mot en fungerande elmarknad behöver vi sanera marknaden från konkurrensnedvridande stöd. Elcertifikatssystemet bör därför fasas ut genom att nya investeringar inte ska tilldelas elcertifikat.

5. Energieffektivisering

Energieffektivisering har en betydande potential inom både transport, industri och den offentliga sektorn, vilket måste utnyttjas. Det är ofta samhällsekonomiskt lönsamt, då många åtgärder kan genomföras till ett lägre pris än vad ny energiproduktion skulle kostat. Dessutom är miljöeffekten större när utsläpp minskas till följd av ett lägre energibehov än när det sker via renare framställning.

Ur ett resurs- och konkurrensperspektiv är det en självklarhet att använda resurserna på ett så effektivt sätt som möjligt, den som ligger i framkant har därmed en konkurrensfördel. För vår basindustri i Sverige, som till övervägande del består av energiintensiv verksamhet, är just energieffektivisering av stor betydelse med potential för betydande kostnadsbesparingar. Genom att använda mindre energi per producerad enhet stärks industrins konkurrenskraft.

För den offentliga sektorn är det viktigt att sträva efter en energieffektiv verksamhet genom upphandling av ny och innovativ, energieffektiv teknik inom alla led, från produktion till slutanvändning.

6. Energiforskning

Sverigedemokraternas ambition med energiforskningen är att reducera Sveriges beroende av fossila bränslen och att utveckla den inhemska energiindustrin. På längre sikt kommer inte subventioner till enskilda energislag att lösa några problem, miljövänliga och förnybara energislag måste alltså kunna hävda sig själva på marknaden.

Sett utifrån att kärnkraften står för nästan hälften av vår elförsörjning så har det statliga stödet till forskning på kärnteknikområdet under lång tid varit ytterst blygsamt. För att kunna uppnå ny, modern och ännu mer säker kärnkraft i Sverige behövs också en hög

nationell kompetens och för detta behövs ökat stöd till kärnkraftsforskningen. Sverigedemokraterna vill därför satsa på en statligt finansierad forskningsreaktor för fjärde generationens kärnkraft med syftet att kunna återanvända det använda kärnbränslet. Framtiden kräver ren energi till rimliga priser och i det perspektivet måste forskningen på detta område prioriteras.

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Josef Fransson (SD)

Johan Nissinen (SD)